

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת יוליה מלינובסקי
אופיר כץ

4703/25/פ

הצעת חוק בתי קברות צבאיים (תיקון – הוספת ביטוי אישי בקדמת המצבה לבקשת קרוב משפחה של חייל שנפטר), התשפ"ד–2024

תיקון סעיף 5 .1 בחוק בתי קברות צבאיים, התש"י–1950¹, בסעיף 5 –

- (1) בסעיף קטן (ב), אחרי "גם כיתוב לביטוי אישי" יבוא "או כיתוב לביטוי אישי על קדמת המצבה";
- (2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ב) בכיתוב לביטוי אישי בקדמת המצבה (להלן – כיתוב אישי), כאמור בסעיף קטן (ב), לא ייכללו ביטויים הפוגעים בערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, או בביטחונה, או בכבוד הזולת וברגשותיו, בהתאם לכללים המקובלים לכיתוב על מצבות."

דברי הסבר

ביום י"ד בסיוון התשפ"ד (20 ביוני 2024) פורסם כי משפחתו של סרן ישראל יודקין ז"ל, לוחם שנפל בקרב על הגנת המולדת ברצועת עזה, עלו לקברו במלאת שלושים יום לנפילתו וגילו כי מכיוון שמשרד הביטחון לא אישר לכתוב לבקשתם על המצבה "השם יקום דמו" ("הי"ד") ליד שמו של הנופל, עדיין מונחת מצבה ריקה על הקבר ללא שמו, תאריך נפילתו או נסיבות הקרב שבו נהרג הקצין. ויודגש, הביטוי השם יקום דמו הינו ביטוי דתי, אשר מוכר בהיסטוריה של העם היהודי מזה אלפי שנים, ויש לו חשיבות רבה לציבור שומרי המצוות.

בהתאם, בעקבות פניית המשפחה למשרד הביטחון לעניין זה, נמסר לה כי הם יוכלו להוסיף את הכיתוב על הקבר במקום שבו מותר כיתוב אישי בלבד בתחתית המצבה, אך לא לצד שמו של ישראל ז"ל, שכן מערכת הביטחון פועלת לפי כללי כיתוב אחיד על מצבות צבאיות.

כידוע, ביום שבת, כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), חוותה מדינת ישראל מתקפת טרור על ידי ארגון חמאס אשר פעלו באכזריות רבה ורצחו בדרכים שונות ואכזריות כ-1500 אזרחים וחיילים.

¹ ס"ח התש"י, עמ' 258.

בהתאם לאמור, במיוחד בימים אלו, הרי שישנה חשיבות לאומית בשותפות מלאה ואמיתית עם המגזר החרדי בצבא, ומערכת הביטחון מחויבת למען מטרה נעלה זו לביצוע התאמות עבורם בחיים ולצערנו הרב גם במותם. מכאן, אין עוררין כי המציאות השתנתה והכללים שהיו נהוגים לפני מלחמת חרבות ברזל היו נכונים לשעתם, וזאת בטרם התרחש האסון הלאומי שלא ידעה המדינה מאז יום הקמתה.

לנו כמדינה יש חוב מוסרי כלפי בני משפחות הנופלים אשר יקיריהם חירפו את נפשם במלחמה לטובת ההגנה על המולדת וביטחון המדינה ועלינו לכבד את צרכיהם, אבלם האישי ואמונתם הדתית. לפיכך, הצעת חוק זו נועדה לקבוע את האיזון הראוי בין הכללים האחידים על כיתוב מצבות לבין ההתחשבות ברצונו האישי של הפרט לתן ביטוי אישי לכאבו, כך שיינתן לקרוב משפחה של חייל שנפטר להוסיף בקדמת המצבה ביטוי אישי, כאשר הביטוי יהלום את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית ויעמוד ביתר כללי האחידות שעל פי הדין הקיים.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יונתן מישרקי וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/4702).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ה בסיוון התשפ"ד (01.07.2024)